ଏମ୍. ଭି. କରୁଣାକରଣ

ବନାମ

କ୍ରିଷାନନ(ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଜରିଆରେ

ଡିସେମ୍ବର 15, 2006

[ଏସ୍. ବି. ସିହ୍ନା ଏବଂ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ କାଟଜୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଅଂଶୀଦାରୀ ଅଧିନିୟମ, 1932 :

ଧାରା 29(2)-ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଅଂଶୀଦାରୀଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅଧୀନରେ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଅଧିକାର-ଦୁଇ ଭାଇ ସମ୍ପତ୍ତିର ସହ -ମାଲିକ ହେବା ମଧ୍ୟରେ ଅଂଶିଦାରୀ ଜଣେ ଭାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କାରଣରୁ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା-ମୃତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର କରୁଛନ୍ତି-ପୂର୍ବ ଅଂଶୀଦାରୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ବିଚାରାଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମୟରେ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଅଧିକାର-ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଜଣେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅଂଶୀଦାରୀ ଭାଙ୍ଗିଯିବାରୁ, ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିବେ, ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ରଖାଯାଇଥିବା ସମୟରେ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା- ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 - ଆଦେଶ 21, ନିୟମ 97 ।

ଦୁଇ ଭାଇ କିଛି ସମ୍ପତ୍ତିର ସହ-ମାଲିକ ହୋଇଥିବାରୁ ଏକ ଭାଗିଦାରୀ ଫାର୍ମ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ପରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଭାଗିଦାରୀତା ଫାର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ମୃତ ଭାଗୀଦାରଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଏକ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ମାଧ୍ୟମରେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇବାକୁ ଥିବା ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଏକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଉକ୍ତ ଭାଗୀଦାର ଫାର୍ମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ବିକ୍ରେତା ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାର ଏକ ପକ୍ଷ ନଥିଲେ । ମକଦ୍ଦମାକୁ ବିଚାରାଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ ଦାବି କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ବିଚାରାଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ନିଲାମ କରାଯାଇଥିଲା । ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରେତା ଏଥିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଲାମ କ୍ରେତା ବାଧା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଦାଲତ

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୃତ ଭାଗୀଦାର ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହାର ଆଇନଗତ ମାଲିକ ଅଟନ୍ତି । ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ତତକ୍ଷଣାତ୍ ଆବେଦନରେ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଭାଂଗିଯାଇଥିବା ଫାର୍ମର ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି, ସେମାନେ କୌଣସି ଅଂଶ ପାଇ ନାହାଁନ୍ତି, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : **1.1.** ଅଂଶୀଦାରୀ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଏବଂ ଫାର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଯିବା ପରେ ପୂର୍ବ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ଜଣେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅଂଶୀଦାରୀ ଭାଙ୍ଗିଗଲା, ଯାହାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଅତି କମରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିପାରିବେ ।**[1236- G- H]**

ଆଡାଙ୍କି ନାରାୟଣପ୍ପା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାସ୍କରା କ୍ରିଷ୍ଣାପ୍ପା (ମୃତ) ଏବଂ ତା 'ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **AIR (1966) SC 1300**, ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

1.2. ନିମ୍ନଲିଖିତ ତିନୋଟି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଯେ ମୃତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରିବା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିଲାମ ବିକ୍ରୟ ହେବା ସମୟରେ ସେମାନେ ସେଠାରେ ରହୁଥିଲେ । ସେମାନେ କିଛି ଉନ୍ନତି ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନୂତନ କୋଠା ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ପରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ହୋଇଥିବାରୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ, ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପକ୍ଷ ଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମାରେ ଏକ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ସାମିଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ

ଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଲା, ଏକ 'ନିଶ୍ଚିତପୂର୍ବକ' ତାଙ୍କୁ ବାଧା ଦେବାର ଅଧିକାର ଥିଲା । [1236- H; 1237-A-B]

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 10588/1955 ।

E.S.A ସଂଖ୍ୟା 4/1983ରେ ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମରେ କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 10.10.1988 ତାରିଖର ଅନ୍ତିମ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବି. ଭି. ଦୀପକ (ଏନପି) ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସି. ଏସ୍. ରାଜନ, ଫଜଲିନ୍ ଅନାମ ଏବଂ ଇ. ଏମ୍. ଏସ୍. ଅନାମ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏସ୍. ବି. ସିହ୍ନାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ନିଲାମ କ୍ରେତା ହେଉଛନ୍ତି ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ଯିଏ 10.10.1988 ତାରିଖରେ କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ଏବଂ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ତିନି ଭାଇ, ମାଧବନ, ବାହୁଲିୟାନ ଏବଂ କରୁଣାକରଣ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ । ମାଧବନ ଏବଂ ବହୁଲେୟନ "ଦି ଟ୍ରଷ୍ଟଫୁଲ୍ ଡେଲି ବ୍ୟାଙ୍କିଂ କମ୍ପାନୀ" ନାମରେ ଏବଂ ଶୈଳୀରେ ଏକ ଅଂଶିଦାରୀ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ମାଧବନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ 26.10.1960 ରେ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ରୁ 5 କୁ ଛାଡି ଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସହିତ ଅଂଶୀଦାରିତା ଫାର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । 28.05.1963 ତାରିଖରେ ଏକ ପଞ୍ଜିକୃତ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ଯୋଗୁଁ ମାଧବନଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ପୂର୍ବପୁରୁଷ ଭାବରେ କ୍ରିଷାନନ (ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବାରୁ)ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଅଂଶିଦାରୀ ଫାର୍ମ ବିରୁଦ୍ଧରେ 312.20 ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ପାଇଁ ଏକ ଅର୍ଥ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାକୁ O.S. ସଂଖ୍ୟା 523/1964 ଭାବରେ ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ବିଚାରାଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାର ଜଣେ ପକ୍ଷ ନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ବିଚାରାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ନିଲାମରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ସର୍ବାଧିକ ନିଲାମ ଭାବରେ 5050 ଟଙ୍କାରେ ଏହାକୁ କିଣିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା । ନିଲାମ କ୍ରେତା ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ଏଥିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାଧା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଦାଲତ 9.10.1979 ତାରିଖର ଏକ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 590.07 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ, *ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ*, ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ମାଧବନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଏହି ଅଂଶୀଦାରିତା ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଂଶୀଦାର ମଧ୍ୟ ଅଂଶୀଦାର ସମ୍ପତ୍ତିର କିଛି ଜିନିଷ ସହିତ କାରବାର କରୁଥିଲେ, ମାଧବନଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିପାରିବେ । ତେଣୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ଏହାର ବିଧି ସମ୍ମତ ଭାବେ ମାଲିକ ଥିଲେ ।

ତଥାପି, ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ସହିତ ଏହା ମଧ୍ୟ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ସହ-ମାଲିକ ହୋଇଥିବାରୁ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 590.07 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଠିକ୍ ନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ରାୟରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପାଇ ନଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ଏହା ମତ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଂଶୀଦାରିତା ଭାଙ୍ଗିଯିବା ପରେ, ଭାଂଗିଯାଇଥିବା ଫାର୍ମ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅଂଶିଦାରୀର ସ୍ଥିତି ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା ଫାର୍ମର ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ କୌଣସି ଅଂଶ ପାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ତେଣୁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା ।

ମାଧବନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅଂଶୀଦାରିତା ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା, ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଅତି କମରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଅଂଶ ପରିମାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିବେ ।

ଅଂଶୀଦାରୀ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକାର ଏବଂ ଫାର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଯିବା ପରେ ପୂର୍ବ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।

ତିନୋଟି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଜଣାପଡିଛି ଯେ ମାଧବନଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବା ପରେ, ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିଲାମ ବିକ୍ରୟ ହେବା ସମୟରେ ସେମାନେ ସେଠାରେ ରହୁଥିଲେ । ସେ କିଛି ଉନ୍ନତି ଆଣିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନୂତନ କୋଠା ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ପରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ହୋଇଥିବାରୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପକ୍ଷ ଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମାରେ ଏକ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ସାମିଲ କରାଯାଇନଥିଲା । ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା ସେହି ତାରିଖରେ ସେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ ଥିବା ଜଣାପଡିବାରୁ; ଏଥିରେ ଏକ "ନିଶ୍ଚିତପୂର୍ବକ" ତାଙ୍କର ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା । ବାଧା ସୃଷ୍ଟିକାରୀଙ୍କଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ମାଲିକାନା ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ଜଣାପଡ଼ିବା ପରେ, ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଆଦେଶ 21 ନିୟମ 97 ଅନୁଯାୟୀ ବାଧା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ।

ନିଲାମରେ ଯାହା ବିକ୍ରୟ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ହେଉଛି ସମ୍ପତ୍ତିରେ ରାୟ-ଋଣଦାରଙ୍କ ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ । ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ଅଧିକାର, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ତେବେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରି ନଥାନ୍ତା । ଭାରତୀୟ ଅଂଶୀଦାରୀତା ଅଧିନିୟମ, 1932 ର ଧାରା 29 ଜଣେ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତର ସ୍ୱାର୍ଥ କ'ଣ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରେ । ଏହାର ଉପ-ଧାରା (2) ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରେ ଯଦି ଫାର୍ମ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ କିମ୍ବା ଯଦି ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ଅଂଶୀଦାର ତାହାର ଅଂଶୀଦାର ନହୁଏ । ତେଣୁ, ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଅଂଶୀଦାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କ୍ରେତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥାରେ ସମାଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ଆଡ୍ଡାଙ୍କି ନାରାୟଣପ୍ପା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାସ୍କର କ୍ରିଷ୍ଣାପ୍ପା (ମୃତ) ଏବଂ ତା' ପରେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1966) SC 1300 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି:

> "...... ସହଭାଗୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣା ହେଉଛି ଏକ ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଏବଂ ସେହି କ୍ରୟ ପାଇଁ ପୁଞ୍ଜି ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ସମେତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଣିବା । ଏହା ହୋଇଗଲେ ଯାହା ଅଣାଯିବ ତାହା ଆଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଏହା ଅଂଶୀଦାରର ବାଣିଜ୍ୟିକ ସମ୍ପତ୍ତି ହେବ ଯେଉଁଥିରେ ସମସ୍ତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କର ଅଂଶିଦାରୀ ବ୍ୟବସାୟର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କ ଅଂଶ ଅନୁପାତରେ ଅଧିକାର ରହିବ । ତେଣୁ, ଯିଏ ଏହାକୁ ଆଣିଛି, ସେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଣୁଥିବା କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାର ଦାବି କିମ୍ବା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସହଭାଗୀ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ କମ । ସେ ଅଂଶୀଦାରିତା ବ୍ୟବସାୟରେ ତାଙ୍କର ଅଂଶ ପରିମାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଭାଗିଦାରୀର ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ହେଉଛି ସମୟ ସମୟରେ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସହମତ ହୋଇ ଏବଂ ଅଂଶୀଦାରିତା ଭଙ୍ଗ ହେବା କିମ୍ବା ଅଂଶୀଦାରିତାରୁ ଅବସର ନେବା ପରେ ସମାଧାନ କିମ୍ବା ଅବସର ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ବାସ୍ତବିକ ଅଂଶୀଦାରିତା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅଂଶର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା, ଯାହା ଋଣ ଏବଂ ପୂର୍ବ ଚାର୍ଜ କାଟିବା ପରେ .....।

ଏଠାରେ ଆମକୁ ମାମଲାଟିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଫାର୍ମର ଅଂଶୀଦାରମାନେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ନଥିଲେ । ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ଅଂଶିଦାରୀଙ୍କ ଫାର୍ମର ମାଲିକାନା ଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ସହ-ମାଲିକ ଭାବରେ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଂଶ ଥିଲା । ସେମାନେ କେବଳ ଅଂଶିଦାରୀତାରେ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଅଂଶୀଦାରିତା ଭଙ୍ଗ ହେବା ପରେ, ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ପୁନଃ ଫେରିଆସିଲା । ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ପରିସର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷ ଆସିବ ନାହିଁ ଯେ ପରିସରଟି ଅଂଶିଦାରୀ ଫାର୍ମର ଅଟେ । ଯେକୌଣସି

ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅଂଶୀଦାରିତା ଚୁକ୍ତିନାମାର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଜଣା ନାହିଁ । ଏହା ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଅଂଶୀଦାରମାନେ ସହ-ମାଲିକ ହୋଇନଥିଲେ । ଯଦି ଅଂଶୀଦାରିତା ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅବିଭକ୍ତ ଅଂଶ ଜାରି ରହେ, ତେବେ ଏହାର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭଙ୍ଗ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ ନ ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନଥାନ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ ଥିବା ଜଣାପଡିଥିଲା । ଏଥିରେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ଅଧିକାର ଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଦୁର୍ବଳତା ପାଉନାହୁଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ପାଉନାହୁଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଏ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଆର୍. ପି. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।